

80 (239)

המראיין: נזירה קמחגיי, רח'י ארלוזורוב 104, חיפה

הנושא: העפלה וקליטה של יהודי סוריה ולבנון בארץ

המראיין: אריה כהן

תאריך: 15.12.1998

- ש. איך הגעת לארץ?
- ת. הייתי נשואה ובאתי עם בעלי.
- ש. באיזה שנה עליתם לארץ?
- ת. ב-1948.
- ש. איך עליתם?
- ת. במונית.
- ש. מאיפה לקחתם מונית?
- ת. מסוריה.
- ש. מדמשק לקחתם מונית ובאתם?
- ת. גיסי בא לפה ברגל הוא ואשתו, ואני ובעלי באנו במונית.
- ש. והמונית לא עצרה אותכם בראש הנקרה, בראס אל-נקורה?
- ת. היה לי פספורט.
- ש. נתנו לך לעבור עם הפספורט?
- ת. כן.
- ש. איך הסורים נתנו לעבור? למה הם נתנו לעבור? היה מותר אז?
- ת. כל מי שרצה ללכת יכול היה ללכת.
- ש. מי היה הנשיא של סוריה אז שנתן לכם רשות ללכת?
- ת. אוואטלי.
- ש. מה עשיתם אחרי שעליתם לארץ? לאן הגעתם לגור בארץ?
- ת. גרנו באוהל בטירה במשך שנתיים.

- ש. היתה מעברה בטירה? איך קראו למעברה הזאת?
- ת. היינו שם 6 חודשים. זה היה יותר למעלה מטירה. אחר כך ירדנו לטירה.
- ש. זה היה על הכרמל?
- ת. לא. זה היה בטירה. שנתיים גרנו בטירה.
- ש. גרתם באוהל?
- ת. נתנו לבעלי חנות. הבעל שלי היה נכה. הוא היה עיוור. לכל מקום אני הולכת אתו.
- ש. איזה חנות נתנו לו?
- ת. חנות מכולת.
- ש. איך הוא היה יכול למכור אם הוא לא יכול לראות?
- ת. היה לו עוזר אחד. מהסוכנות נתנו לו גם עוזר לחנות.
- ש. איפה גרתם בטירה? במעברה?
- ת. באוהל.
- ש. היו שם בטירה עוד הרבה עולים חדשים?
- ת. היו הרבה.
- ש. כמה סורים היו שם?
- ת. רק אנתנו היינו סורים.
- ש. מה עשו הילדים שלך?
- ת. כל הילדים נולדו פה בארץ.
- ש. את הגעת לבד עם בעלך.
- ת. אני ובעלי ועוד 3 ילדות קטנות. בת אחת ששמה מזל עובדת עכשיו בבנק דיסקונט. היא היתה בת 5 כשבאנו לארץ.
- ש. ממי עוד קיבלתם עזרה חוץ מהסוכנות שעזרו לכם לפתוח את החנות מכולת?
- קיבלתם עוד עזרה?
- ת. מבן-דודה שלי.
- ש. הם גרים עוד בחיפה?

- ת. לא. הם נסעו לאמריקה.
- ש. מה היה שמו של בעלך?
- ת. משה אליהו קמחגי.
- ש. היו לו שני שמות? משה אליהו?
- ת. שמו היה משה. והשם של אבא שלו זה אליהו.
- ש. מאז שעליתם ארצה אתם חיים פה בחיפה?
- ת. כן.
- ש. אחרי שהייתם בטירה שנתיים לאן הלכתם אחר כך?
- ת. עברנו לגור בהדר בחיפה. גרנו בדמי מפתח. אני לא זוכרת את שם הרחוב.
- ש. שם היו גרים הרבה סורים?
- ת. לא.
- ש. אתם באתם מדמשק.
- ת. כן. התחתנו בדמשק. אבא ואמא שלי גרו בחאלב.
- ש. בעלך היה מנגן כבר בדמשק?
- ת. הוא היה מתפרנס מזה. היתה לו גם חנות.
- ש. היתה לו גם חנות וגם התפרנס מנגינה. כשבאתם לארץ בן כמה היה בעלך?
- ת. בן 31. אני הייתי בת 14.
- ש. עברו הרבה ימים מאז.
- ת. הוא היה בעל נהדר.
- ש. כן, סיפרו לי שהוא היה איש נחמד. אחרי שעברתם להדר, גם את החנות מכולת העברתם להדר?
- ת. לא. לקחו את החנות.
- ש. לא היה משתלם להחזיק את החנות.
- ת. לקחו את כל הדברים. מישהו גנב את הכל מהחנות.
- ש. מי נתן לכם את הבית בחיפה?

- ת. קנינו את הדירה בהדר בדמי מפתח.
- ש. מה בעלך עשה שם?
- ת. הוא היה זמר.
- ש. כשהוא היה זמר, איפה הוא היה שר? בחתונות?
- ת. בחתונות, בבתים של אנשים שהיו מזמינים אותו.
- ש. הוא היה שר בערבית סורית או בערבית בכלל?
- ת. בערבית, באנגלית, בעברית. הוא היה גם חזן.
- ש. באיזה בית כנסת הוא היה חזן?
- ת. של סורים. בבית כנסת ברחי החלוץ.
- ש. איך קוראים לבית הכנסת?
- ת. בית כנסת סורי.
- ש. בית הכנסת הזה נמצא עד היום?
- ת. עד עכשיו.
- ש. הוא היה גם חזן וגם זמר. מתי הוא הגיע לעבוד בקול ישראל?
- ת. הוא היה בקול ישראל 48 שנים.
- ש. מה הוא עשה בקול ישראל?
- ת. הוא היה זמר.
- ש. הוא היה גם מנהל התחנה בערבית?
- ת. לא. הוא היה מנגן בעוד.
- ש. חוץ ממנו היו עוד זמרים מיוצאי דמשק וסוריה, בארץ?
- ת. לא.
- ש. הוא היה לבד?
- ת. הוא לבד.
- ש. זמרים מלבנון היו?
- ת. לא. היה זמר אחד סלים מזל. היתה אתו זמרת גם מסוריה. שמה היה אסתר סלים מזל.

- ש. הם היו זמרים מלבנון?
ת. כן.
- ש. חוץ ממנו היתה עוד להקה של סורים?
ת. רק של עירקים היו.
- ש. כמה פעמים בעלך היה נוסע לירושלים?
ת. הרבה פעמים.
- ש. הוא היה הזמר הסורי שכל הסורים היו מזמינים אותו לחתונות שלהם?
ת. סורים, טורקים, ערבים, יהודים. הרבה מנצרת היו מזמינים אותו.
- ש. אחר כך כשגרתם בהדר בחיפה, היו עוד הרבה סורים שגרו לידכם?
ת. לא. כולם היו אשכנזים. כולם אהבו אותנו.
- ש. הסתדרתם יפה עם האשכנזים?
ת. אנתנו לא עשינו להם שום דבר. הם אהבו אותנו. הילדים היו משחקים ביחד.
- ש. באיזה בית ספר הילדים שלך למדו?
ת. בבית ספר בהדר.
- ש. כולם נשארו בחיפה?
ת. כולם בחיפה.
- ש. כמה ילדים יש לך?
ת. 7 ילדים. 3 בנים ו-4 בנות. מזל שהיא הכי גדולה היא בת 56.
- ש. מה עוד הבעל שלך היה עושה, חוץ מלהיות זמר ולנגן בעיד?
ת. זה היה המקצוע היחידי שלו.
- ש. גם מתל-אביב היו מזמינים אותו לחתונות?
ת. מתל-אביב, מירושלים, מבאר-שבע.
- ש. הייתם מקבלים בבית הרבה אורחים מסוריה? לא היכרתם כמעט בסביבה שלכם סורים?
ת. לא.

- ש. באיזה שנה בעלך התחיל לעבוד בקול ישראל?
ת. ב-1948.
- ש. שבוע הוא הגיע לארץ וכבר מהמעברה לקחו אותו לקול ישראל? איך ידעו שהוא זמר?
ת. אנשים אמרו להם.
- ש. ובקול ישראל הוא עבד רק בתור זמר?
ת. רק זמר.
- ש. מה הילדים שלך עושים היום?
ת. הם עובדים. יהודה מנגן בעוד.
- ש. הוא היחיד מהילדים שלך ששר?
ת. כן.
- ש. תודה רבה לך.